

**Merkez Bankası Başkanı Dr. Hafize Gaye Erkan İSO Meslek
Komiteleri Ortak Toplantısı'na katıldı**

Bahçivan: “Finansal istikrarı sağlamaya dönük adımların başında güven yatıyor”

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Dr. Hafize Gaye Erkan, İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'na katıldı. Ekonominin ve sanayinin güncel konularının konuşulduğu toplantıda, İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, “Finansal istikrarı sağlamaya dönük adımların başında güven yatıyor. Merkez Bankası'nın şu anda uyguladığı politikaların oluşturduğu güven ve itibar Türkiye'nin kredibilitesine doğru yansımaya başladı. Sanayiciler için öngörülebilirliğin ve finansal istikrarın sağlanması konusunda en önemli kurum olarak gördüğümüz Merkez Bankası'nın bağımsızlığını ve ilkeli duruşunu çok önemsiyoruz. Türkiye Cumhuriyeti'nin en kıymetli markası Türk Lirası'dır. Bu markayı başta altında imzası bulunan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası olmak üzere hepimizin gözü gibi koruması gerektiği konusunda kimsenin kuşkusuz olmamalıdır.” dedi.

Merkez Bankası Başkanı Dr. Hafize Gaye Erkan, şu konulara dikkat çekti: “Sürdürülebilir ve kaliteli bir büyümenin önündeki en büyük risk varlık fiyatlarındaki oynaklıktır. Varlık fiyatlarındaki oynaklığın da yüksek ve oynaklığı artmış enflasyondan kaynaklanıyor olması, enflasyon ile mücadeleyi her zamankinden daha elzem hale getirdi. Bu konuda tüm paydaşlarda ve karar alıcılarda aynı algının oluşması ve mücadeleye dair olan kararlılık, enflasyonla mücadelede başarının ön koşuludur. Enflasyondaki yükselişten sonra, politika kararlarının etkilerinin devreye girmeye başlamasıyla birlikte de beklentilerde ve beklenti dağılımında iyileşme işaretleri belirmeye başladı. Gelecekte enflasyonun ne olacağına dair beklentilerdeki düzelme, fiyat oluşumuna da yansımaktadır.” Türk Lirası'na geçiş zamanının geldiğine inandıklarını söyleyen Dr. Gaye Erkan, “Bunun en doğrudan yansımalarını mevduat gelişmelerinde görüyoruz. Türk Lirası tasarruf araçlarına ve özellikle vadeli mevduata olan talep artmıştır.” diye konuştu.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Dr. Hafize Gaye Erkan'ın katılımıyla İstanbul'da düzenlendi. Sektörel konuların değerlendirilmesi amacıyla organize edilen toplantıya, İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan ev sahipliği yaptı. Ekonominin ve sanayinin güncel konularının ele alındığı ve İSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcıları ve meclis üyelerinin hazır bulunduğu toplantıda açılış konuşmasını Erdal Bahçivan gerçekleştirdi.

‘ENFLASYONLA MÜCADELE DAHA ELZEM HALE GELDİ’

İSO Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'ndan bir sunum yapan TCMB Başkanı Dr. Hafize Gaye Erkan, “Enflasyonun yüksek ve oynak olduğu durumlarda, amaç, ‘doğru’ politika tasarımlarıyla, kararlı bir şekilde dezenflasyon sürecini devam ettirmek ve sürdürülebilir

büyüme için gerekli olan büyüme kompozisyona ulaşmak olmalıdır. Sürdürülebilir ve kaliteli bir büyümenin önündeki en büyük risk varlık fiyatlarındaki oynaklıktır. Varlık fiyatlarındaki oynaklığın da yüksek ve oynaklığı artmış enflasyondan kaynaklanıyor olması, enflasyon ile mücadeleyi her zamankinden daha elzem hale getirdi. Bu konuda tüm paydaşlarda ve karar alıcılarda aynı algının oluşması ve mücadeleye dair olan kararlılık, enflasyonla mücadelede başarının ön koşuludur. Önceliğin dezenflasyon olması son derece önemlidir ve mücadelenin olmazsa olmaz ilk koşulu bu ortak algı ve farkındalıktır. Enflasyonla mücadelenin ikinci olmazsa olmaz koşulu, doğru dezenflasyon politikalarının devreye sokulması halinde öngörülebilir enflasyon patikasının toplum geneli ve özellikle fiyat koyucular tarafından kabul ve itibar görmesidir. Ortalaması yüksek, sürdürülebilir ve oynaklığı düşük milli gelir büyümesinin olmazsa olmaz koşulu olan düşük enflasyon, tek başına fiyat istikrarından çok daha geniş anlamda bir istikrara tekabül eder hale gelmiştir ve ülkemizin artık bu istikrardan taviz verme lüksü kalmamıştır.” diye konuştu.

ENFLASYON EĞİLİMİNDE GERİLEME BAŞLADI

Enflasyondaki yükselişten sonra, politika kararının etkilerinin devreye girmeye başlamasıyla birlikte beklentilerde ve beklenti dağılımında iyileşme işaretlerinin belirmeye başladığına dikkat çeken Dr. Hafize Gaye Erkan, “Gelecekte enflasyonun ne olacağına dair beklentilerdeki düzelme, fiyat oluşumuna da yansımaktadır. Nitekim, fiyatlama davranışlarında da olumlu bazı gelişmeler yaşanıyor. Otomobil, beyaz eşya ve mobilya gibi, para politikasından daha çok etkilenen ürün gruplarında fiyat artış hızı azalmakla kalmadı, uzun bir süreden sonra ilk kez indirimler görülmeye başlandı. Attığımız adımlarla birlikte, özellikle büyükşehirlerde, kiralık ev ilanlarındaki fiyat artışlarında belirgin yavaşlama sinyalleri alıyoruz. Parasal aktarım sürdükçe bu gözlemler daha da yaygınlık gösterecektir. Özetlediğim bu görünüm altında, enflasyonun ana eğiliminde de bir gerileme başladı. Kasım ayı öncü göstergeleri de aylık enflasyondaki gerilemenin devam edeceğine işaret etmektedir.” dedi.

İSRAFA VE ENFLASYONA YOL AÇAN AŞIRILIK GİDERİLİYOR

Bireysel kredilerde israf ve enflasyona yol açan aşırılığın giderildiğinin altını çizen Dr. Hafize Gaye Erkan, sözlerini şöyle sürdürdü: “Ticari krediler ise süreklilik göstererek üretim kapasitesine katkıda bulunmaktadır. 2023'ün ilk yarısında görülen hızlanmanın ardından, ticari kredi büyümesi mayıs ayı sonunda durma noktasına gelmişti. Gerek öncesindeki aşırılık gerekse sonrasındaki ani duruş hem firmalarımız hem de bankacılık sistemi için sağlıklı değildir. Bu değerlendirme ışığında hızla hareket geçerek piyasa mekanizmasının yeniden tesisini sağladık. Böylece, reel sektöre Türk lirası cinsinden kredi akışının toparlanmasıyla ticari kredi büyümesi dengeli ve sürekli bir yapıya kavuşmuştur.”

‘TÜRK LİRASI’NA GEÇİŞ ZAMANI GELDİ’

Türk Lirası’na geçiş zamanının geldiğine inandıklarını söyleyen Dr. Gaye Erkan, “Bunun en doğrudan yansımalarını mevduat gelişmelerinde görüyoruz. Türk Lirası tasarruf araçlarına ve özellikle vadeli mevduata olan talep artmıştır. 17 Kasım itibarıyla, 12 hafta içerisinde, Türk Lirası mevduat 1,7 trilyon Türk Lirası artarken, kur korumalı mevduat 601 milyar Türk Lirası ve döviz cinsi mevduat da yaklaşık 3 milyar ABD doları gerilemiştir. Türk Lirası’na geçişi kuvvetlendiren sadeleştirme adımlarımız, milli paramız ile tasarrufu özendirerek para politikamızın etkinliğini artırmaktadır. Türk Lirası mevduat güçlenirken ve kur korumalı ile döviz cinsi mevduat gerilerken, rezervlerimiz de çok güçlü bir artış eğilimindedir.” dedi.

GÜÇLENDİRİLMİŞ YTAK PROGRAMI CARİ DENGeye KATKI VERECEK

21 Temmuz ve 12 Eylül’de ihracat ve döviz kazandırıcı hizmetler reeskont kredisinin günlük kullanım limitinde yapılan güncellemelerle günlük limitlerin önceki düzeyine göre toplamda 10 kat artırılarak 3 milyar TL seviyesine yükseltildiğini kaydeden Dr. Gaye Erkan, “Ayrıca, reeskont kredisi kullanımında yüzde 30 ilave ihracat bedeli satış koşulu kaldırılmış ve reeskont kredi vadesi boyunca verilen döviz almama taahhüdünden, ithalat ödemeleri kapsamındaki döviz alımları istisna tutulmuştu. Böylelikle, kredi erişiminde çok önemli bir gelişim sağlanmış oldu. Geçen hafta ise reeskont kredileri ile yatırım taahhütlü avans kredilerine yönelik yeni düzenlemeler yaptık. Bu kapsamda, ihracat ve döviz kazandırıcı hizmetler reeskont kredilerinde toplam faiz maliyetine üst sınır getirdik. İskonto oranını azami yüzde 25,93’te sabit tuttuk. Bu, kredi faizlerinin seviyesi düşünülduğünde, ihracatçımıza sunulan çok güçlü bir destektir. Reeskont kredilerinin yüzde 75’inin firmalara ilave teminat maliyeti oluşturmada verilmesini hedefliyoruz. Bu konuda önemli bir mesafe kaydedildi. Eximbank’ın sermayelendirilmesi ve teminat niteliğinin çeşitlendirilmesi üzerinde ilgili taraflarla çalışıyoruz. Ayrıca, ticari bankalarımızın reeskont kredilerindeki payının artırılması üzerinde de duruyoruz. Buna ek olarak, yatırım taahhütlü avans kredisi uygulama çerçevesini yeniden yapılandırarak 3 yıl boyunca toplam 300 milyar Türk lirası limit tahsis ettik. Yatırımlara ilişkin süreci ilgili kurumlarla birlikte stratejik bir çerçevede yürütmekteyiz. Yeni çerçevesiyle güçlendirilmiş YTAK programıyla cari dengeye katkı verecek ve dolaylı etkileri döviz kuru ve fiyat istikrarı üzerinde hissedilecek alanlarda üretim kapasitesinin artışını hedefliyoruz.” ifadelerini kullandı.

‘EN ÖNEMLİ GÜVENCEMİZ FİNANSAL İSTİKRAR’

Son yıllarda Türkiye’de rasyonel ekonomi politikalarından uzaklaşmış olmanın ortaya çıkardığı ciddi sorunlar ve tahribatlar olduğunu ifade eden Erdal Bahçıvan, “Bu durum üretim hayatımızı ve sanayicilerimizi maalesef çok olumsuz etkiledi. Geçmiş dönemlerden sarkan olumsuzluklar, iş hayatımızda hala bazı açılardan varlığını koruyor. Geçtiğimiz haziran ayının başından itibaren göreve başlayan yeni ekonomi yönetimi, özellikle reel ekonominin temsilcileriyle yoğun istişarelerde bulunarak ekonomide yeni bir dengelenme gayreti içinde bulunuyor. Öncelikle yıllardan beri savunduğumuz ve bundan sonra da savunacağımız, Türkiye ekonomisi için olduğu kadar, sanayimiz ve sanayicimizin en önemli güvencesinin finansal istikrar olduğunun altını bir kez daha çizmek istiyoruz. Çünkü biz finansal istikrara; üreticinin, sanayicinin ve iş insanının planlı, programlı, uzun vadeli bir ekonomik iklimde çalışabilmesi için elinde olması gereken en temel unsur ve ‘sermaye’ olarak bakıyoruz. Bunun kaybolmasının en büyük bedeli hepimizin yaşayarak bildiği ve öğrendiği gibi enflasyondur. Tıpkı bugün olduğu gibi, son dönemlerde ortaya çıkan farklı sorunlar nedeniyle maalesef yüksek enflasyonun yeniden gündemimize gelmesinin bedelini, tüm toplum kadar sanayiciler de ne yazık ki hak etmedikleri kadar ve fazlasıyla ödemektedirler. Belli dönemlerde enflasyonla ilgili farklı tartışmaların olduğu her yerde enflasyonun Türkiye için asla ve asla kabul edilemeyecek ve mutlaka hayatımızdan çıkması gereken bir olgu olduğunu dile getirdik. Ve bugün yine aynı şeyi söylüyoruz. Finansal istikrarın kaybolduğu ortamların önce fiyat istikrarsızlığına, ardından da yüksek enflasyon döngüsüne yol açtığını izliyoruz. Bu tür dönemlerde belki kısa vadede küçük avantajlar elde edilse dahi, uzun vadede çok ciddi bedeller ödediğimiz gerçeğini kabul etmek durumundayız.” diye konuştu.

‘EN KIYMETLİ MARKAMIZ TÜRK LİRASI’DIR’

Sanayiciler için öngörülebilirliğin ve finansal istikrarın sağlanması konusunda en önemli kurum olarak gördükleri Merkez Bankası’nın bağımsızlığını ve ilkeli duruşunu çok önemsediklerinin altını çizen Erdal Bahçıvan, “Türkiye Cumhuriyeti’nin en kıymetli markası Türk Lirası’dır. Bu markayı başta altında imzası bulunan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası olmak üzere

hepimizin gözü gibi koruması gerektiği konusunda kimsenin kuşkusu olmamalıdır. Merkez Bankası'nın bu sorumluluğunu yerine getirebilmesinin yolunun, bağımsız ve uzun vadeli ilkesel duruştan geçtiğini özellikle vurgulamak istiyorum. Biz niye hep finansal istikrarın doğruluğunu savunduk? Niçin enflasyonun sadece kısa vadede bir menfaat getirdiğini dile getirdik? Türkiye'ye kısa vadeli, sağlıklı olmayan, temeli olmayan çözümlerin yarar getirmeyeceğini düşündüğümüz için. Bu tür yaklaşımların yarattığı tahribatın boyutunu bugün hep birlikte görüyoruz.” diye konuştu.

‘KISA VADELİ GELGİTLERDE ÇOK BEDEL ÖDEDİK’

Ülke olarak artık gerçekten uzun vadeli perspektiflere, planlamalara ve projelere ihtiyaç duyulduğuna dikkat çeken Erdal Bahçıvan, “Çünkü Türkiye kısa vadeli gelgitler nedeniyle maalesef geçmiş dönemlerde çok bedeller ödemiştir. Onun için ülkemiz, nitelikli büyümeye dönük uzun vadeli politikalara, reel sektörümüz hem ekonomi yönetimi ile ve hem de Merkez Bankası ile birlikte çalışacağı bir modele mutlaka kavuşturulmalıdır. Geçen haziran ayında Merkez Bankası'nda Gaye Erkan'ın göreve gelmesiyle birlikte, kısa süre içinde hem ekonomimiz, hem de Merkez Bankamız zorlu sınavlarla karşı karşıya kaldı, kalmaya da devam ediyor. En önemli sınav, hiç şüphe yok ki ülkemiz ekonomisine güvenilmesi gerektiğini bütün dünyaya göstermek, finansal istikrarı sağlayarak geleceğe dair öngörü yapmaya imkân verecek ortamı yaratmaktır. Şunu hiç unutmayalım. Finansal istikrarı sağlamaya dönük adımların başında güven yatıyor. Merkez Bankası'nın şu anda uygulamakta olduğu politikaların oluşturduğu güven ve itibar öncelikle Türkiye'nin kredibilitesine doğru yansımaya başlamıştır. CDS'lerin 500'lerden, önce 400'lere, şimdi 330'lu rakamlara geliyor olması Türkiye'ye dönük bu güvenin, bu itibarın dış çevrelerde de yeniden kazanıldığının bir göstergesidir. Kabul etmeliyiz ki Türkiye'nin gerek uzun vadeli, gerek kısa vadeli fon sağlaması, son dönemlerde ortaya çıkan olumsuz görüntü nedeniyle son derece sıkıntıya girmişti. Bu nedenle öncelikle bu güven ortamının oluşturulması ve sağlıklı duruşun ilk etkisinin CDS'lere yansıyor olması son derece değerlidir. Bu doğru politikalarla birlikte Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Mehmet Şimşek'in de söylediği gibi önümüzdeki aylarda Türkiye'ye yönelik hızlı bir kaynak akışı beklemekteyiz. Bu fon akışlarının artmaya başlamasıyla beraber, reel sektörün nitelikli finansmana erişiminde de ciddi ve değerli bir iyileşmenin olacağını düşünüyorum. Ama bunun olabilmesi için de bu sağlıklı yönetime duyulan güvenin her kesimden destek alması önemlidir. Bu sınavın şu ana kadar başarılı bir şekilde geçilmesinde Hükümetimizle birlikte en önemli paya sahip olan Merkez Bankamızın Başkanı Sayın Hafize Gaye Erkan'ı ve ekibini tebrik ettiğimi burada özellikle ifade etmek istiyorum. Merkez Bankamızın reel sektörün temsilcileri olarak bizlerle yapılan istişareler sonucu aldığı önemli kararları, bu çerçevede atılan adımlar olarak değerlendiriyor ve takdirle izliyoruz.” ifadelerini kullandı.